

๔.๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่มีต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในกลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อความคาดหวังของครูผู้สอนและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่มีต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิด (Open - Ended) ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยเขียนเป็นความเรียงประกอบตาราง ตามด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

(๑) ด้านพฤติกรรมของพระสอนศีลธรรม

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านพฤติกรรมของพระสอนศีลธรรม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมใน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านพฤติกรรมของพระสอนศีลธรรม

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑.พระสอนศีลธรรมมักไม่มาสอนนักเรียน หรือมาสอนแต่มาสาย	๑.อยากให้มามีพระสอนศีลธรรมรูปอื่นมาสอนแทนเวลาพระสอนศีลธรรมประจำไม่มาสอน
๒.การเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมไม่ค่อยเนื่องเพราะหยุดบ่อย	๒.ให้มีการสอนเพิ่มอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง
๓.นักเรียนไม่ค่อยตั้งใจฟัง	๓.ให้พระสอนศีลธรรมมีบทลงโทษสำหรับนักเรียนที่รบกวนเวลาเรียนหรือพูดคุยเสียงดัง
๔.สถานที่การเรียนการสอนไม่เหมาะสม	๔.ให้มีการสอนศีลธรรมนอกสถานที่เรียนได้
๕.พระสอนศีลธรรมไม่เตรียมการสอนมาก่อนเวลาสอน	๕.ให้พระสอนศีลธรรมได้เตรียมการสอนก่อนมาสอนนักเรียน

(๒) ด้านเนื้อหาสาระในการถ่ายทอด

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่มีต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ์ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านเนื้อหาสาระในการถ่ายทอด รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมใน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ์ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านเนื้อหาสาระในการถ่ายทอด

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑.นักเรียนไม่ทราบเนื้อหาและหลักสูตรของวิชาพระพุทธศาสนา	๑.พระสอนศีลธรรมควรแนะนำให้นักเรียนทราบถึงเนื้อหาและหลักสูตรของวิชาพระพุทธศาสนาให้นักเรียนทราบ
๒.หนังสือเรียนวิชาวิชาพระพุทธศาสนามีเนื้อหาเยอะ แต่เวลาเรียนมีน้อย	๒.เพิ่มเวลาเรียนให้นักเรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน
๓.หลักสูตรของวิชาพระพุทธศาสนาเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ	๓.พัฒนาหลักสูตร โดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง

(๓) ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อความคาดหวังของครูและนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมใน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
๑.สื่อที่ใช้ในการสอนมีน้อยมาก เช่น วีดิโอ อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์	๑.ให้ติดตั้งเครื่องเสียงเพื่อใช้สอนให้ได้ยินในห้องเรียน
๒.หนังสือเรียนวิชาพระพุทธศาสนาไม่เพียงพอแก่นักเรียน	๒.ให้มีสื่อวีดิโอ อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์บ้างเพื่อการค้นคว้า
๓.การสอนของพระไม่ชัดเจน เวลาสอนไม่ค่อยได้ยินเสียง	๓.ควรจัดหาหนังสือให้เพียงพอแก่นักเรียน

๔.๕ บทสัมภาษณ์ของบทบาทพระสอนศีลธรรมใน ผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

บทสัมภาษณ์เรื่อง “ความคาดหวังของครูและนักเรียนต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖ กลุ่มเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง” ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์จำนวน ๒ ตอน ๑.ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ๒.ความคาดหวังของครูและนักเรียนต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ อำเภอมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง สรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informant) จำนวน ๕ ท่าน ดังนี้

นายธงไชย หงษ์สงวนศรี กล่าวว่า บทบาทพระสงฆ์สอนศีลธรรมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนับว่าเป็นสิ่งดี เพราะพระสงฆ์เป็นบทบาทที่น่าเชื่อถือในการเผยแผ่ของประชาชนและนักเรียนด้วย เพราะเป็นบุคคลที่เป็นที่เคารพบูชา เป็นที่ศรัทธาน่าเลื่อมใส แต่ความเป็นจริงพระสงฆ์ยังมีแนวทางการสอนนักเรียนที่ล้าหลังใช้วิธีสอนแบบบรรยายแบบเทศน์จากใบลานซึ่งล้าสมัย ล้าหลัง ฟังไม่เข้าใจ น่าเบื่อหน่าย ควรพัฒนาทักษะการสอน การบรรยายให้เข้ากับยุคสมัยใช้คำสอนคำพูดง่าย เช่น ท่าน ว.วชิรเมธี เป็นต้น เพราะที่โรงเรียนประสบปัญหาครูพระที่มา

สอนยังไม่พัฒนา ถ้ายังสอนแบบโบราณแบบเปิดโบลาน ทั้งที่ปัจจุบันมีเทคโนโลยีทันสมัย การสอนวิชาพระพุทธศาสนานั้นเป็นศาสนาอาถรรพ์ ไม่ล้ำสมัยเพียงแต่สอนไม่เป็นสอนผิดทางมลายแนวสอนแบบท่านพุทธทาส หลวงพ่อปัญญานันทะ ท่านก็อยู่มานานทำไมท่านจึงสอนได้อย่างลึกล้ำ ทันสมัย ต้องพัฒนาครูพระสงฆ์อีกมาก จะได้พัฒนาคุณภาพของพระสงฆ์ได้เป็นอย่างดี^๑

นายบุญสม แซ่มชื่น กล่าวว่า บทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ปฏิบัติจริงและเป็นผู้ที่ชาวบ้านให้การยอมรับ ปัญหาปัจจุบันนี้สังคมอยู่ในสภาพเสื่อมโทรมทางศีลธรรมอย่างยิ่ง การที่โรงเรียนได้มีพระสอนมาช่วยสอน สามารถปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรมได้บ้าง ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ แต่นักเรียนยังมีช่วงของความสนใจในช่วงสั้น ๆ จึงควรมีกิจกรรมเสริมให้นักเรียนทำหรือหาสื่อการสอนที่เร้าความสนใจ จะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนของครูพระเพิ่มสูงขึ้น พระสอนศีลธรรมควรจะมีอุปกรณ์ในการสอนและมีความทันสมัยมากขึ้นตามยุคตามสมัย มีการทดสอบสอนก่อนและหลังเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนาโต้ตอบบ้าง มีการจัดกิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้บ้าง มีการสาธิตยกตัวอย่างประกอบบ้าง สร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนนับว่าเป็นความคาดหวังการเรียนการสอนศีลธรรมแก่นักเรียนที่ถูกต้อง^๒

นายปรีชา พูลสมบัติ กล่าวว่า บทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน พระสงฆ์ที่เป็นครูพระที่มีความรู้ มีการกิจิตงานนิมนต์เกี่ยวกับคณะสงฆ์มาก จึงไม่ค่อยมาสอนเท่าไร จึงทำให้การเรียนการสอนไม่ประติดประต่อกัน นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตารางสอนของครูพระ ควรตัดกิจนิมนต์ให้น้อยลงหรือไม่รับกิจนิมนต์ก็จะดี เมื่อเข้ามาสอนต้องปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาที่สอน เพราะเนื้อหาสาระเรื่องในวิชาพระพุทธศาสนามีมากและให้มีการจัดทำกิจกรรมแก่นักเรียนให้ปฏิบัติให้มากขึ้น โดยเฉพาะหลักกรรมหลักธรรมในปัจจุบันได้ชี้ให้นักเรียนดูและนำไปปฏิบัติได้ และการร่วมมือของครูพระกับคณะครู นักเรียนทั้งโรงเรียน ให้ครูพระได้ทำกิจกรรมร่วมกันได้เป็นอย่างดี^๓

นายสุเมธ ลือสมุทร กล่าวว่า บทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ในปัจจุบันพระสอนศีลธรรมมักจะสอนเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ยากไม่เหมาะสมแก่อายุของนักเรียน ในบางเรื่องก็เป็นภาษาบาลี ซึ่งนักเรียนไม่ค่อยสนใจ จุดอ่อนของพระที่สอนศีลธรรมอีกอย่างหนึ่งคือขาดความรู้

^๑นายธงไชย หงษ์สงวนศรี, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม, ตำบลศาลาแดง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง, ๒๕๕๕.

^๒นายบุญสม แซ่มชื่น , ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์, ตำบลจำปาหล่อ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง, ๒๕๕๕.

^๓นายปรีชา พูลสมบัติ, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดมหาธาตุไทย, ตำบลมหาธาตุไทย อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง, ๒๕๕๕.

ในเรื่องวิชาครู การจัดทำแผนการเรียนรู้ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ให้นักเรียนจดงาน เน้นการท่องจำ ไม่ได้ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ การแสดงออก การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ นักเรียนเรียนไม่สนุก มีความเบื่อหน่าย และยังพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากพระรับกิจนิมนต์ไว้ จึงติดภาระไม่สามารถมาทำการสอนได้ อีกประการหนึ่ง พระสอนศีลธรรมไม่ได้สอนวิธีปฏิบัติตนของชาวพุทธ เช่น การกราบพระแบบเบญจางคประดิษฐ์ การไหว้พระ ปฏิบัติไม่ถูกต้อง เป็นต้น^๕

นางพรรณทิพย์ พูลสมบัติ กล่าวว่า บทบาทพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนประถมในปัจจุบันนี้ เป็นยุคโลกาภิวัตน์เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย มีความเจริญทางวัตถุและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดปัญหาด้านสภาวะจิตใจของเยาวชนนักเรียน และการเข้าใจซึ่งกันและกันในสังคม ในด้านคุณธรรมจริยธรรมทางการจัดการศึกษาการเรียนการสอนของครูพระ โดยการให้พระสงฆ์เข้ามาสอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ควรเน้นให้มีกิจกรรมทางศาสนาภาคปฏิบัติบ้าง นักเรียนผู้สนใจจากพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถจะได้รับรู้และปฏิบัติตามได้ และให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยเรื่องศีลธรรมในศาสนาได้ซักถามข้อข้องใจ ในส่วนของกลุ่มเมืองทองสัมพันธ์ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง^๕

^๕นายสุเมธ ลือสมุทร, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจำปาหล่อ, ตำบลจำปาหล่อ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง, ๒๕๕๕.

^๕นางพรรณทิพย์ พูลสมบัติ, รักษาการแทนผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิวงษ์, ตำบลบ้านแห อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง, ๒๕๕๕.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง เกี่ยวกับความคาดหวังของครูและนักเรียนต่อบทบาทพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ์ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยสรุปองค์ความรู้ดังในแผนภาพ ที่ ๔.๑

แผนภาพที่ ๔.๑ ความคาดหวังของครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมใน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ์ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ที่มา : จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงถึงความคาดหวังของครูต่อบทบาทพระสอนศีลธรรมใน กลุ่มโรงเรียนเมืองทองสัมพันธ์ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ทั้ง ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านพฤติกรรมของพระสอนศีลธรรม ยังต้องปรับปรุงพัฒนาให้มีการรับผิดชอบการสอนให้มากกว่าเดิม โดยเฉพาะพระสอนศีลธรรมต้องเสียสละเวลาและให้ความสำคัญแก่นักเรียน เพื่อการเรียนการสอนนั้นจะได้มีความต่อเนื่อง รู้จักแบ่งเวลาให้ตรงกับโรงเรียน ๒) ด้านเนื้อหาสาระในการถ่ายทอด ต้องมีการสอนที่ครอบคลุมรายวิชาพระพุทธศาสนาและสาระการเรียนรู้และจัดทำกิจกรรม โดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากที่สุด เช่น นำหลักธรรมคุณธรรมและคำสอนทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ศาสนพิธี และวันสำคัญของชาติ เป็นต้น นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และ ๓) ด้านการใช้สื่อประกอบการสอน ต้องมีการปรับปรุงพัฒนารูปแบบของการใช้สื่อที่มีคุณภาพให้นักเรียนเข้าใจง่าย ๆ เพราะเวลานักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องการใช้สื่อบางประเภทดีพอ เนื่องจากสื่อนั้นมีหลากหลายรูปแบบหลายชนิด การใช้เทคนิคของการใช้สื่อประกอบการสอนให้นักเรียนให้เกิดความเข้าใจยังต้องใช้ระยะเวลาสอนและแนะนำปรับปรุงแก้ไข